

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Ne quis in sua causa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

Qui pro sua iurisdictione. Rubr. IIII.

LEX VNICA.

Sententia nulla ex defectu iurisdictionis, non potest consensus partium validari, potest tamen valere in vim pacti. Sententia lata a delegato, vt valeat, requiritur quod sit causa de iurisdictione delegantis. Sententia lata a delegato, qui alias erat ordinarius, an valeat si non processit vt delegatus. Si iudex delegatus a principio caruit iurisdictione, et lite pendente superuenit, quomodo valeant acta, et sententia. Delegatus principis potest subdelegare causas meri, et misti tms per.

In causarum. Non potest delegari causa, que ad iurisdictionem delegantis non pertinet, et ille cui delegatur, debet esse de iurisdictione delegantis. Item cui delegatus principis subdelegat, appellatur ad ipsum, h. d. Habet tres partes. Primo quantum ad causam non est de iurisdictione delegantis. Secundo quando nec causam tenent nisi. Tercio loquitur de delegato a principe, fm glossam. Secunda ibi, qd si quis. Tertia ibi, hoc tenent nisi. Quarto, si huius l. q. nescio alibi. Op. i. communita vtrius l. dicit glo. f. q. d. quod sententia est nulla ipso iure, nisi a partibus approbetur, vt l. contraria. Vide l. quam per petuo tenent. Tenet glossa, quod sententia nulla propter defectum iurisdictionis iudicis, potest per consensum partium validari, hoc omnes tenent contrarium, vt l. si expressum, ff. de app. i. de iurisdictione, omni iud. l. priuato, in i. Non ob l. i. communita vtrius iud. q. ibi, et illa approbatione non validatur sententia, vt sententia: sed habet vim cuiusdam contractus, quasi partes fecerint per contractum illud, quod continebatur in sententia. C. Opp. ff. de offic. eius cui mand. est iur. l. si p. etor. Sol. ad hoc vt sententia lata per delegatum valeat, sufficit quod causa perueniat ad iurisdictionem delegantis, nec est de necessitate, quod ille, cui delegatur, sit de eius iurisdictione, vt l. contraria. Sed quantum ad hoc vt delegatus possit compelli, requiritur quod sit de iurisdictione delegantis, Ita debet intelligi. C. Oppon. ad fin. ostre l. de l. in si. ff. quis a quo appell. Sol. quidam habent hic, ad nos, tunc conco. qui dam habent ad eos, et tunc dic qd specialis est in delegato a principe, vt ad eum appellat ab eius delegato, vt hic, est hic singularis casus. C. Querit glossa super princip. de duabus questionibus. Primo, quid si ille, i cui est facta delegatio, alias habeat iurisdictionem, et partes scienter coram eo litigauerint, an valeat sententia: glossa videtur dicere quod sic. Tu dic secundum B. o. suspicienda acta, an cognouerit vt delegatus, et non valeat, vt hic, et sit. l. i. an cognouerit vt ordinarius, et rigore iurisdictionis eius prorogate, et tunc valeat. Ita debet intelligi glossa. C. Quero quid si in principe, cause i delegans carebat iurisdictione postea pendente causa, iurisdictione superuenit, an confirmetur iurisdictione delegati dicit glossa, quod sic ab isto tempore, non tamen trahitur retro. Contra not. glossam l. i. vbi de cri. agi opor. et ibi dicam tibi. Ultimo querit glossa, quid si princeps delegauit causam meri, et misti imperij, an illam causam possit subdelegare. Et tenet glossa, hic quod sic. Bar. Sil. tenet contra. H. utro glossa, verum dicere, per hunc text. qui hic dicit nullo personarum causarum, vt, et sic sine distinctione causarum delegatus a principe subdelegat. Idem tenet Sult. de Lu. in l. de offic. eius cui man. est iurisdictione, argu. l. pater, q. an de iur. de leg. iij. et dicemus in l. de offi. eius cui man. est iurisdictione, sic est singularis casus hic, quod delegatus a principe causam meri imperij subdelegat, et.

ADDITIONES.

Delegatus circa materiam an papa vel episcopus possit delegare causas clericorum, et contra, an princeps laicus possit delegare causas laici clericis, an fratres minores sint capaces delegations, istam questionem vide per Jafin. rub. de offic. eius, et per requirita vt possit fieri delegatio, et delegatus compelli, vide per Jafin. l. cum quis de iur. omni. in. Item quod episcopus vel alius clericus possit esse delegatus principis secularis vide Selt. in c. inter collectos, extra de hie instrum. An autem ad petitionem clerici possit papa delegare causam contra laicum, vide Bologn. in admo. ad consil. l. r. Joan. de Ana. Item de eo quod dictum est an possit causa civilis clericorum delegari laico, vide Arret. in ca. extra de iud. vbi etiam ponit an possit constitui laicus vicarius episcopi, vel alius administrator, vel procurator ecclesie, et latius ibi vide Dec. et alia in discursu. Item ad ea que dicta sunt an clerici, vel religiosi possint esse delegati inter laicos causarum mere laicalium, vide late Barb. in rub. extra de offic. deleg. concludens rem quod non. Vide Decium in c. de iud. late de iust. Et quod contra si clericus sit delegatus laici, an possit cognoscere de cau-

sis spiritualibus incidentibus, vide late Selt. in c. cum si generale, de foro compet. habes ad Bart. in l. tria, ff. sol. matr.

POMA. Tenet glossa. Vide glossam in ca. significasti, extra de foro compet. Panoz. consil. r. en. i. vol. i. et consil. r. r. vol. ij. et consil. l. r. eo. vol. Selt. in c. cum ex officio, de prescrip.

Secundum habet. Adde tu et vide do. Ma. So. in c. significasti, art. vij. q. viii. de foro compet. et Arret. consil. lvi. circa medium.

ALEX. At delegatus. Tert. est in l. sed et si secundum, si quis iudex, ff. de arbitr. Ad idem facit in c. super, de offic. deleg. in c. ex parte Alfen. de concess. p. ben. et in l. si is ad quem, de acqui. here. et in l. p. eterea, de eo qui pro tutore, sed si litigantur coram eo tantum quam ordinario, tunc valebit processus, allegat l. i. si. i. verfic. sed et si. de iud. vbi satis est, quod partes processerunt ex capite prioris rogandi, licet iudex errauerit sed procedat opi. Innoc. in c. cum ex officio, de prescrip. de iur. omni. iud. l. i. verfic. et ita etiam, Barrol. in l. si per errorem, de iur. omni. iud. et Bartol. in repe. l. falsus, C. de fur. et ita etiam tenet Selt. in d. l. si per errorem, de quo etiam per Bar. in l. cum qui, de iurisd. omni. iud. et in d. l. falsus, et etiam hic, et Paul. de Astr. in d. l. i. p. etor. in p. iur. de offic. eius et per Rom. ibidem qui impugnat primum membrum, A. scrip. distinctionis, et mouetur, quia ibi est defectus in causa efficiente, et. Vide Alexan. quia iur. hanc apostol. in reportatis Alexand. in l. si per errorem, ff. de iurisd. omni. iud. et Panoz. in c. licet, de offic. ordinarij.

CLAV. DE SEISS. Trahitur retro. Sufficit tamen ad hoc vt delegatus subdeleget, quod habeat iurisdictionem in habitu, licet non in actu, per ea que not. glossa, Panoz. in ca. p. pastoralis, q. quomam, de rescript.

ALEX. Possit subdelegare. Et q. delegatus a principe iudicis sine subdeleget, vide late per Specu. in titu. de iud. deleg. s. sequitur per totum illum s.

Ne quis in sua causa. Rubr. V.

ADDITIONES.

P. PAV. P. Causa. Limita non procedere in principe vel populo non recognoscete superiorem. Vide Selt. in cap. cum venissent, extra de Decium vbi etiam quid in inferiori a principe.

LEX VNICA.

Qui non recognoscit superiorem, est iudex in causa propria. Limitas, que no recognoscit superiorem, indicat in propria causa. Episcopus an possit esse iudex in causa sue ecclesie. Potestas an possit esse iudex de iniuria facta eius familie.

Generalis. Rub. summat l. Hoc intellige vt cognoscunt superiores, tunc enim ipsimet iudicant causas suas, vt ff. de her. insti. l. hoc Ziberius. Et ita videmus de facto in ciuitatibus, que non recognoscunt superiores, pro quo facit glo. in l. i. alius, s. belissime, ff. quod vi aut clam. Quero an episcopus possit esse iudex in causa sue ecclesie. Vide per Jafin. extra de elect. c. nosti. Item vide circa predicta extra de iud. c. cum venisset. Item an potestas possit esse iudex de iniuria facta familie sue, Jacob. de Arret. disputant. q. quam L. h. e. ponit de verbo ad verbum, et ego dixi in l. i. quis forte, si quos, ff. de pe. L. etera dic vt in glossa.

ADDITIONES.

POMA. Generalis. Vide Alexand. consil. i. vol. v. Selt. in c. i. de probat. q. notabili, et in cap. post cessionem, de probat. Anton. de Prat. in consil. inserto in consil. Barba. vol. i. et consil. r. r. vol. ij. Pan. in c. cum venissent, de iudic.

ALEX. In ciuitatibus. Et limita hanc legem vt per Bart. in lex sententia, ff. de testa. vbi dicit quod potestas non potest pronuntiare super tota iurisdictione, sed an sit potestas super via causa tantum, bene potest pronuntiare, ex opposito et ad hec que dicit hic Bart. vide que habes post glossam in ca. de male dicit. Adde, an episcopus possit esse iudex in causa ecclesie sue, Olea. consil. l. v. et de iniuria facta familie, dicit Paul. de Last. quod potestas possit cognoscere, si est notoria, quia potius dicitur exequi, quam cognoscere.

CLAV. DE SEISS. De iniuria. Nunquid autem possit de iniuria sibimet facta cognoscere et punire. Vide text. ibi Jmol. et Panoz. in c. dilectus, de penis, et hec per Bal. et Ric. de Ricap. in l. Spadonem, s. si ciuitatis, ff. de exculat. tuto. et Panoz. in c. cum venissent, de iudic.

Qui legitimam personam. Rubr. VI.

LEX I.

Cum esses. Sententia lata contra minus rem defensori carere non valet, hoc dicit, cum loquen. Super l. i. dicit glossa, quod hoc Bar. Prima super Cod. q. ii.